

De provincie Antwerpen werkt aan een nieuwe ruimtelijke visie die aangeeft hoe we de ruimte in de toekomst best benutten. Met de goedkeuring van de ontwerp-Nota Ruimte op 26 april 2018 maakte de provincie Antwerpen een belangrijke stap voorwaarts.

Om erachter te komen wat de gemeentebesturen, Vlaamse administraties en enkele middenveldorganisaties over de inhoud van de Nota Ruimte vinden, organiseerde de provincie Antwerpen in de zomer van 2018 een adviesronde. We ontvingen in totaal 26 adviezen met daarin om en bij de 350 opmerkingen en suggesties.

DE ADVIEZEN

Er zat een enorme diversiteit in het type van opmerkingen: van algemene bedenkingen rond ambitieniveau of uitvoerbaarheid tot heel concrete opmerkingen over de gebruikte brondata van kaartlagen, woordgebruik of de opdeling van bv. de kernen.

In (bijna) alle adviezen werd positief gereageerd op de ruimtelijke principes en strategieën uit de Nota Ruimte. Wij zijn blij te horen dat de adviesinstanties deze mee ondersteunen en/of gelijkaardige principes zelf ook verwerken in hun visienota of beleidsplan ruimte.

Wat doet de provincie Antwerpen met de opmerkingen en verbeter suggesties? We hebben deze één voor één bekeken en bepaald hoe we ermee omgaan. Grofweg kregen we volgende types van opmerkingen:

- Een deel van de opmerkingen over het cultuurlandschap, de ruimtelijke principes en de strategieën worden verwerkt wanneer we de Nota Ruimte omvormen naar de strategische visie van het provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen. Deze aanpassingen zullen het snelste zichtbaar zijn.
- De opmerkingen over selecties of gebruikte criteria om tot de 'ruimtelijke vertaling van de strategieën' te komen, worden meegenomen in de lopende onderzoeken of bij het uitwerken van de beleidskaders. Op dat moment bekijken we op welke manier we met de opmerking omgaan.
- Een deel van de opmerkingen waren eerder vaststellingen en vroegen niet om aanpassingen.
- Een laatste deel van de opmerkingen past niet in de filosofie van de Nota Ruimte. Ze worden niet verder meegenomen.

VEELVOORKOMENDE VRAGEN EN ANTWOORDEN

Hieronder gaan we in op een aantal veelvoorkomende vragen en/of opmerkingen die voor een grote groep van lezers relevant kan zijn. We reageren dus niet op elk van de 350 individuele opmerkingen, maar bundelden gelijkaardige opmerkingen tot 7 veelvoorkomende vragen.

Vraag 1: Hoe zal de provincie de ruimtelijke principes en strategieën verwerken in zijn vergunningenbeleid? Hoe zal de provincie deze visie vertalen naar concrete en werkbare instrumenten?

Antwoord: De Nota Ruimte legt een belangrijke inhoudelijke basis voor het vernieuwd provinciaal ruimtelijk beleid. Deze stap is noodzakelijk en cruciaal. In de beleidskaders en in de acties, die volgen uit de beleidskaders, zullen we ingaan op instrumenten, strategisch gekozen thema's en gebieden om dit beleid ook concreter en uitvoeringsgerichter te maken. We hebben echt de ambitie om, samen met onze partners (zoals gemeenbesturen, middenveldorganisaties, ...) de nieuwe ruimtelijke visie ook effectief uit te voeren. Voor de realisatie van de principes en de strategieën uit de Nota Ruimte is samenwerking tussen beleidsdomeinen en -niveaus essentieel. Hierin kunnen we als provincie met onze bovenlokale en verbindende aanpak een belangrijke rol opnemen.

Vraag 2: De inhoud van de Nota Ruimte moet meer afgestemd worden op het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) en er moeten meer linken gelegd worden met de visienota's van de overige provincies, de vervoersregio's en/of andere regionale samenwerkingen.

Antwoord: Afstemming is inderdaad belangrijk. Inhoudelijk zijn er veel parallellen met de visie in het BRV en de visienota's van de andere provincies. Zo zijn de vier ruimtelijke principes onrechtstreeks ook terug te vinden in het BRV en de nota's van de andere provincies. We zitten regelmatig samen met de Vlaamse overheid en de buurprovincies over de diverse (in opmaak zijnde) plannen en zetten dit overleg in de toekomst ook verder. In de doorvertaling van de Nota Ruimte naar het provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen zullen we de gebruikte begrippen en visies verder onder de loep nemen en bijstellen met de plannen van andere overheden waar nodig (voor zover deze effectieve definitieve vorm aannemen). Dat betekent echter niet dat er geen differentiaties mogelijk zijn. Iedere overheid volgt zijn eigen traject en legt zijn eigen accenten.

Vraag 3: Hoe wordt de visie uit de Nota Ruimte ingepast in bestaande juridische plannen? Kan het beslist beleid meer opgenomen worden?

Antwoord: Bij de opmaak van het provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen is één van de verplichte onderdelen hoe je omgaat met beslist beleid. Dat komt dus zeker nog aan bod. Het is wel zo dat de visie en de ruimtelijke vertaling in de Nota Ruimte vertrekt van en focust op de (nieuw opgestelde) ruimtelijke principes en strategieën. Het vertrekpunt is dus niet 'wat is reeds beslist in het verleden?'. Bij de opmaak van het provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen bekijken we hoe het beslist beleid wel of niet past in onze nieuwe visie. Past het niet dan zoeken we uit hoe we daar best mee omgaan.

Vraag 4: Het ambitieniveau is te laag, vooral in deel 2 van de ontwerp-Nota Ruimte: 'de ruimtelijke vertaling van de strategieën'

Antwoord: De visie van de provincie in de Nota Ruimte (ruimtelijke principes en strategieën) heeft een hoog ambitieniveau. In de Nota Ruimte zijn ook 2 kaarten opgenomen: de cultuurlandschapskaart en de kaart met de ruimtelijke weergave van de strategieën.

De kaart van het cultuurlandschap is echter geen vertaling van die visie. Ze geeft enkel het huidige gebruik van de ruimte weer. De ruimtelijke weergave van de strategieën geeft wel een eerste indruk van wat de visie betekent in onze provincie. In sommige gebieden verandert er weinig ten opzichte van het huidige beleid, in andere gebieden verandert er veel. Maar zoals gezegd, het is een eerste indruk en dus geen allesomvattende weergave voor het toekomstige, ruimtelijk beleid. Momenteel onderzoeken we een aantal elementen uit de Nota Ruimte verder. Deze zullen meer in detail uitgewerkt worden in het provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen en in het toekomstige provinciaal ruimtelijk beleid.

Vraag 5: Niet iedereen is te vinden in het principe van verweving als basis en overall. Het mengen van functies is niet altijd mogelijk of wenselijk omwille van bv. wetgeving of hinder. Er moeten ook zones/gebieden zijn waar slechts één functie aanwezig is.

Antwoord: In de Nota Ruimte is het verweven van functies één van de cruciale elementen uit het ruimtelijk principe 'zuinig ruimtegebruik'. Dit geldt zowel voor de hardere functies als voor de beheerders van de open ruimte. Uiteraard is de mate van verweving afhankelijk van de locatie en de ruimtegebruikers die daar nu al aanwezig zijn. Met de grote druk op de ruimte van vandaag de dag kunnen we er niet meer van uitgaan dat elke functie eigen oppervlaktes kan reserveren. Daar is gewoon te weinig ruimte voor. Verweving en meervoudig ruimtegebruik zijn de sleutelbegrippen van de toekomst.

Vraag 6: De kaart van het cultuurlandschap is voor sommigen te gedetailleerd, voor anderen is ze niet gedetailleerd genoeg of bevat ze niet de correcte informatie.

Antwoord: De cultuurlandschapskaart geeft een beeld van het huidige gebruik van de ruimte en van de eigenheid en de diversiteit van de ruimte in onze provincie. De cultuurlandschapskaart bevat geen toekomstvisie. De provincie had hier niet de ambitie om op gedetailleerd niveau in te zoomen, noch om heel algemeen te blijven. In die optiek heeft de provincie begrip voor de twee uiteenlopende opmerkingen.

In het kader van de opmaak van het beleidsplan is wel geopteerd om geen bijkomend onderzoek te doen naar de huidige toestand, maar wel om te focussen op hoe we in de toekomst de impact van de ruimtelijke principes en strategieën kunnen gaan toepassen.

Vraag 7: Ook op de weergave van de kaart 'ruimtelijke vertaling van de strategieën' worden diverse opmerkingen gemaakt zoals moeilijk leesbaar, te gedetailleerd, te veel informatie, ... Verschillende opmerkingen gaan over de selectie van en de methodiek om te komen tot 'dynamische clusters', 'te versterken levendige kernen' en 'te onderzoeken levendige kernen'.

Antwoord: De kaart met de ruimtelijke weergave van de strategieën geeft een eerste indruk van wat de visie uit deel 1 van de Nota Ruimte betekent voor de ruimte in onze provincie. In deel 2 van de Nota Ruimte staat beschreven welke gegevens hiervoor als basis zijn genomen.

Het is geen allesomvattende kaart met een weergave voor het toekomstig, ruimtelijk beleid. Op basis van verdere onderzoeken wordt nog een verdere verfijning doorgevoerd en, indien nodig, aangepast in het provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen en in het te voeren provinciaal ruimtelijk beleid.

We hebben er ook voor gekozen om de verschillende kaartlagen niet uit elkaar te trekken. Zo willen we de samenhang tussen de verschillende thema's duidelijk maken. In het vervolgtraject bekijken we of we de leesbaarheid kunnen verbeteren.